

VHG Vakgroep Dak- en Gevelbegroeners

Hoe krijgen we meer groene daken van de grond ... en op gebouwen?

Als er een kans is om de meerwaarde van groene daken voor het voetlicht te brengen bij beleidsmakers of politici, dan grijpt VHG Vakgroep Dak- en Gevelbegroeners die met beide handen aan. Zo'n gelegenheid deed zich voor tijdens Water in de Openbare Ruimte in oktober. Dit is een nieuwe Nederlandse vakbeurs voor waterprofessionals over alle problemen en oplossingen rond klimaatbestendige steden. Op verzoek van de vakgroep hield onderzoeker Heleen Mees een lezing over hoe gemeenten en andere overheden zoals waterschappen, groene daken kunnen stimuleren.

Tekst: Annemieke Bos – Foto: ExpoProof

Heleen Mees deed in 2011 onderzoek naar het beleid en de maatregelen die steden toepassen om groene daken in te zetten bij de klimaatopgave. Groene daken hebben immers een groot waterbergend vermogen. Mees richtte haar onderzoek op vijf steden die daar destijds actief werk van maakten – en nog doen. Inmiddels is het aantal steden toegenomen dat met succes het aantal vierkante meters dakoppervlak vergroent. Ook in Nederland lijkt de tijd rijp om door te pakken. De vraag is alleen wat nu het beste werkt. Is dat de wortel, de stok of de preek? Of een combinatie ervan?

Is de tijd nu echt rijp voor het stimuleren van groene daken?

“Ja zeker. Je ziet dat groene daken nu niet alleen ‘hot’ zijn in politiek Den Haag, maar dat steeds meer steden ermee bezig gaan. Een paar jaar geleden had alleen Rotterdam een goed programma met een subsidieregeling, informatie, educatie en een demonstratiedak. Nu wordt dat voorbeeld elders ook gevolgd. Ook in het buitenland zijn meer steden ermee bezig: Parijs, New York, Hamburg. Onlangs was ik op de *Green Roof Conference* van IGRRA – de internationale organisatie voor groene daken. Daar waren zo'n 600 professionals uit de hele wereld bij elkaar om kennis op te doen via workshops en excursies. Dan merk je goed dat de techniek gevorderd is, de kinderziekten zijn er wel uit. Nu ligt de focus vooral op het organiseren: hoe krijgen we meer groene daken van de grond?”

Hoe kan de aanleg van groene daken het beste worden bevorderd?

“In mijn onderzoek heb ik de strategieën van vijf steden vergeleken die beleid hebben ontwikkeld op dit terrein: Basel, Chicago, Londen, Rotterdam en Stuttgart. Grofweg kun je spreken van drie

* Lees meer op www.greenroofworld.com

Heleen Mees geeft een presentatie tijdens de vakbeurs Water in de Openbare Ruimte.

Lobby van start

Branchevereniging VHG heeft gesprekken gevoerd met PvdA-Tweede Kamerlid Henk Leenders (woordvoerder ruimtelijk beleid en natuurbeleid) en hem voorzien van informatie over het belang van groene daken en gevels en de initiatieven die VHG met haar partners onderneemt om dit te stimuleren. De heer Leenders wil hier actief mee aan de slag, onder andere door een initiatiefnota of -wet op te stellen om meer groen te realiseren op en aan gebouwen.

Techniek aanleg groene daken en financiën om te ‘vergroenen’ maken volop uitrollen mogelijk

methoden: de wortel, de stok en de preek. De wortel is de financiële prikkel, de beloning in de vorm van subsidie of korting op de rioolwaterheffingen. Maar ook kun je denken aan indirecte beloningen. Zo heb je in Chicago een ‘green permit’: de bouwvergunning wordt versneld afgegeven bij de aanleg van een groen dak. De stok is regulering: de verplichting om daken te vergroenen bij nieuwbouw en renovatie. Of de opgave om een bepaalde hoeveelheid water vast te houden, bijvoorbeeld middels een groen dak of een andere innovatieve techniek. De preek is educatie en informatie om mensen te overtuigen van het nut en de noodzaak. Het bleek dat het meeste succes wordt geboekt door steden die alle drie de methodes tegelijk toepassen, waarbij de stok veruit de meest effectieve methode is. Maar dat kun je niet van de ene op de andere dag invoeren. Dat moet je opbouwen met communicatie en belonen. Het politieke klimaat moet zich er ook voor lenen.”

Wat zou in Nederland de meest succesvolle aanpak zijn?

“Ik denk dat Nederlandse steden moeten inzetten op het vormen van samenwerkingsverbanden met grote

partijen zoals woningcorporaties en vastgoedeigenaren. Dan kun je grote dakoppervlakken vergroenen, vaak in sterk versteende wijken. Juist op die plekken is behoefte aan groen om wateroverlast en hittestress te voorkomen. Een combinatie van stok, wortel en preek zou ideaal zijn. De politieke agenda is echter in Nederland vooral gericht op deregulering, dus de stok zal geen grote rol spelen vermoed ik. Ik verwacht meer van goede samenwerking tussen de publieke en private sector op dit gebied. Dat zie je in Nederland nog maar nauwelijks. Terwijl juist betere resultaten kunnen worden behaald als de overheden zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid en private partijen uitnodigen om samen te vergroenen. Door al in de beginfase van het proces partners te betrekken, kan gebruik worden gemaakt van de meest waardevolle ideeën en innovatieve technologieën.”

Welke rol kan Branchevereniging VHG hierin spelen?

“VHG kan ervoor zorgen dat de meest actuele wetenschappelijke kennis makkelijk toegankelijk is. Bijvoorbeeld actuele cijfers verspreiden over het waterbergingsvermogen van groene

daken, onder verschillende omstandigheden. Mijn lezing op de Waterexpo is ook een voorbeeld van hoe de vereniging het nut en de noodzaak onder de aandacht brengt. Wetenschappelijk onderzoek kan helpen om objectieve, neutrale informatie te genereren om vervolgens beleid op te maken.

Verder heeft VHG een lobbyfunctie richting overheden en private partijen. Het is goed om in te zoomen op groene daken, maar tegelijkertijd is het van belang om het in een bredere kader te plaatsen: het draait om gezonde en klimaatbestendige steden. Groen is een middel om dat te bereiken. En dan kom ik weer bij mijn hoofdthema: de techniek en de financiën om te vergroenen zijn er (veelal), maar hoe ga je het organiseren? Met welke partners en welke beleidsinstrumenten zet je in? Dat blijft voorlopig onderwerp van onderzoek.” ■

Meer weten over het onderzoek van Heleen Mees? Ga naar www.groenbovenalles.nl > publicaties > sturingsmogelijkheden

Wilt u weten welke Nederlandse gemeenten stimuleringsmaatregelen kennen, kijk dan op www.groenbovenalles.nl > stimuleringsmaatregelen > overzichtskaart